

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים .ד.

מסורת הש"ס

רצ בר אחוה ובר אחתיה דר' חייא הוה. אייבו אציו של רצ אחיו של ר' חייא היה מן האב כדאמרין בפ"ק דסנהדרין (דף ה.) אייבו וחנא ושיילא ומרתא ור' חייא כולהו. בני דר' אחא מכפרי הוו ואימא שהיתה אמו של רצ אחותו של רבי חייא הייתה מן האס: כי סליק.

רצ מיעורו מצבול לארץ ישראל שהיה ר' חייא שס: אמר. ר' חייא לרצ אייבו אציון הוה קיים: א"ל. רב: אימא קיימת. בלשון שאלה. כלומר עד שאתה משאל על אצי שאל על אמי שאף היא אחותך: אמר לו. עוד ר' חייא לרצ ואימא אחותי קיימת:

אמר ליה. רצ: אייבו קיים. ואצי כלום קיים הוה עדיין לא השיבוטיך עליו ומאליו הבין. וי"ל שנימותא היה משיבו רצ על מי שאינו שואל כדי שיצין מן הכלל וקשה בעיני לומר שיוליא רצ דבר שקר מפיו: תלון לי מנעלי. להתאצל על אחי ואחותי: והולך כלי אחרי לזני המרחץ. ללמד הלכה לתלמידים נתכוון שאין שמועה רחוקה שלאחר שלשים יום נזהגת אלף יום אחד ומקמתו ככולו ואינו לריך לזכור כל היום כולו מדמיר ליה וסוף לן כלי אחרי לזני המרחץ ולא המתין עד למחר אלמא שעה אחת די: הוהא דהוה קאמר דונו דיני. בכל דבר משא ומתן שהיה לו עם אדם היה אומר תמיד כל לדין ואינו נשמע לדבר אדם אלף על פי דיין: איפי' ימא אפיסני ציראתא. אמתן צירוותא) אם היו לי פלטיין לזני לא הייתי קובעם אלף על שפת הים וממיר היה משתבח בשפת הים. ובתשובה הגאונים מלאהי אכיף ימא אסנא ציראתא ופירוש כן היה משתבח בשפת הים ואומר תמיד סגליס שעל שפת הים צרוסיס הם צנוקמות אחרים ולשון הגון. סנה בלשון אמרי אציו צרוס צרותא: בין לר' מאיר ינה לרבי יודה. דאופליגו צמתניתי' צהרמקא דעבוד רצנו לאורייתא חמץ אינו אסור מן התורה צבל יראה וצאכילה אלף משש שעות משעברו שש שעות כדליף לקמנו) מן ארץ חלק ומן לא תשחט על חמץ: נדוק. חמץ תתלת על שקודס איסורי יעברנו לנה ל לאקדומי כולי האי דבעלמא אי אור ימנא הוה אפא לתרוצי דמתניתינן נמי בשש קאמר אצל השתא תקשה: נדוק מצפרא. דאיכא הקדמה לזרויס כדאשכחן גצי מילה וצרויותיה דאצרהס שגאמר וישכס אצרהס צצק של הממתין עד הנך החמה ומכל מקום צבילה לא הקדיס ואור הר יפא לצדיקה. צבילה אצל

יב א טור שו"ע יוד סי' תב סעיף יב:
ד ג שס סעיף ב:
ה ז מ"ה פ"ה מהלכות אצל הלכה א סגם עשין מדרבנן סב טו"ש"ע יוד סי' עכ"ט סעיף א:
זו ד ה מ"ה פ"ה ס"ז שס ה"ל א סגם שס טור שו"ע יוד סי' מב סעיף א:
זא ו מ"ה פ"ה מהלכות מילה ה"ל א סגם עשין כח טו"ש"ע יוד סי' רכב סעיף א:
זב ז מ"ה פ"ה מהלכות זיד יד סי' פ"ב מהל' סתן ומזה ה"ל ג סגם עשין לט טו"ש"ע א"ח סימן תל"א סעיף ג:
זח ח מ"ה פ"ה מהלכות מוזה ה"ל יא סגם עשין כז טו"ש"ע יוד סי' רל"א סעיף ג:
זט ט מ"ה פ"ה מהלכות סתן ומזה הלכה יח סגם עשין לט טו"ש"ע א"ח סי' מ"ה סעיף א:
כ י טור שו"ע א"ח שס סעיף ג:

אבא קיים א"ל אבא קיים אימא קיימא א"ל אימא קיימא. זאת גירסת פ"ר"פ פ' ר' חייא שאל על אציו א אס הוה קיים ורצ השיב לו שאציו של רצ קיים וכן צ"ל ו לפי גירסת הספרים ר' חייא שאל על אציו אס הוה קיים והשיב לו רצ אימא קיימת פ' אימא של רצ היא קיימת. וכל רצה להשיב אצל קיים שלא יטעה רבי חייא ויסבור שמישיבו על מה ששאלו דקרי אינשי לאצי אצל אצל לכן פירש הגמרא לרצ בר אחוה ובר אחתיה דר' חייא הוה לפרש טעמה למה משיב כן: שגאמר וישכס אצרהס בבקר. ואס תאמר והיכי מוכח מהאי קרא דוריזין מקדימין למנות ואין מקדימין טפי מנפלא הוה צפרק גיד הנשא (חולין נ"א. שס) יליף ר' אצרה מהאי קרא דתלמיד חכם לא יפא יחידי צבילה וש לומר להסא מוכח מקרא דעקידה' ללא היה נמנע אצרהס מללאת יחידי צבילה דשלוהי מזה אינן מוקיין ועוד דשני נעריה היו עמו" והסא מוכח מוישכס אצרהס צצק דכמי גבי סדוס' ללא היה מלוא' ויחידי היה שלא ר"ה שיראו צמפלתן י"ה סדוס"ל א:

ע"ה המשכיר לברוק דחמירא ירדיה הוא. אין לפרש הטעם כיון דשלו הוא ואין אדם יכול לזבל אלף הוא" חייב לצדוק דאי"כ אמאי נקט משכיר לחצרו צ"ל אפילו צ"ג יחייב המשכיר מהאי טעמא לצדוק לכן מפרש ר"י דחמירא ירדיה הוה וכל ע"ה חייב צדיקה שעה אחת קודם שהשכירה"כ צדיקה לאיהממונה דא"כ דחל חייב קודם שהשכיר על השוכר לעשות מזה"ל ודמי דמוזה"ל חובת הדר הוה כלומר אפי' לא היה משכירה היה יכול לפטר ממוזה"ל א"ה דר ומשמטם צבית אצל גבי חמץ [אילן] לא ישיבי לחצר יטכך לצדוק: א"כ משכר המפתח פירש"י דמסירת המפתחות קונה ואין נראה לר"י דהא אמר צמרוצה (צ"ק ע"ט.) כש שקרקע נקנית צכספ צשטר ובחוקה כן שצירות [קרקע] נקנה צכספ וכו' ולא אמר' דמהני מסירת המפתח אלא כמאן דלמר לך חוק וקני כדאמרין הפכה (צ"ק גב. וסס) ומפרש ר"י דהסא שמשלר לו המפתח ולא החזיק"ל ומי שיש צידו מפתח כשחל י"ד חייב לצדוק לאותו שאין צידו מפתח אין יכנס ויצדוק מיהו אס הפקיד אדם מפתח צימו אצל אדם אחר אינו חייב הנפקד לצדוקו"ל אלא דוקא כשרוצה להחזיק צבית ולקנותו: [ועי' מ"ו צ"ק גב. ד"ה מ"ו פ"ו צ"ב גב. ד"ה נעל] ללא

תורה אור השלם
1. דן ידיו עמו כאחד שבטי ישראל:
2. וזבולן לחוף ימים יושבן והוא לחוף אגיות וירקתו על צידו:
3. ובימים השמיני ימול בשר עקרתו:
4. וישכס אבריהם בבקר ויתבשר את ימרו ויחוק את שני עגריהו אהו ואת צביונו מן ויקבע עצי עלה ויקם וילך אל הקדוש אשר אמר לו דגאליהם: בראשית כב ג

רבי חייא שאל לרב בן אחיו (שהוא) וכן אחותו שפלה לארץ ישראל, אסור לו אבא קיים, כלומר אבי חי הוא, לא בקש רב לומר לו כי [הוא] מת, אלא אמר לו אבי שלי חי הוא. כלומר אביך אינו חי. וכן השיב לו על אמו בענין הוה. ולמדנו ממנו שלשה דברים, שאכל אשה בגעילת הסנדל. וכי מקצת היום ככילו, וכי שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יום אחד. ולמה שבני אור ארבעה עשר בודיקין את תחמין. כלומר למר אין בודיקין ביום אלא בלילה. ואוקימנא בשעה שבני אדם מצויין בבתיהם, מפני שבידם תרדין הן בשוק ובערב באין לבתיהן. וכן בלילה יפה אור הדר לברוק שאל ר' אבא אמר רב הונא בבלמדו ארין שאלו כי הוה ידוען ערקין באלין בותהו דסידרא ורובא היינו מיליקין נירות. שהיו כהם היינו יודיעין שהיו יום. וכד ח"ו מבחיקין היינו יודיעין שהוא לילה. המשכיר בית לחברו השוכר חייב בחוזה שהמוזה חותב הדר היא. המשכיר בית בארבעה עשר בניסן על מי לברוק, ופשטא על המשכיר לברוק, דתניא המשכיר בית לחברו אם

גליון הש"ס

רש"י ד"ה רב בר אחוה חייא בו. בני דרי"א בבבאי. כנסתהרין שס איתא בת אצל בר אחא חכמה מכפרי:

מוסף רש"י

רב בר אחוה דר' חייא ובר אחתיה. דרבי אחא מכפרי שאל למה הוליד ממנה אציו, משה אמר רבנן זיל לאו צמרוצה וממנה נולד ר' חייא, ושא אציה הוה ונולד לר' רב, ומלאה לו רב צבית, רב אחוה דרבי חייא מלאהי ובר אחתיה מלאהי (מו"ק ב.). מוזה חובת הדר היא. ולא חובת הניב, דכמי צינף, דןן צינף אלמא למי שנסכס וילף לטוכס חוכר החמץ (ע"ו צ"ק דרשיתן צמתת, ל"ה) כמין דקרי חלמין, למי שנסכס וילף לר' זה הדר סב (ב"ב ע"ב).

מוסף תוספות

א. שלו. ה"ר. ב. שאל ר' חייא על אבא והשיב לו אבי קיימת ומתוך זה הבין ר' חייא שמתו אביו ואמו. חות' ה"ר. ס. מכלל דברוך לא. מן ה"ר. ד. יודתן ר' חייא הבקר אין דוריזין ציריזין להקדים. חו"ס ה"ר. ס. חולין א"ל. ויצחק בני. חו"ס. ג. שהלך לראות אם הנפקה. חו"ס ה"ר. ס. ג. א. חו"ס. ו. [בהקדמה ראית סדוס. מ"ה"ס מלאה]. ח. וכתובין שאין כתוב: שלא היו רשאיין וכו' כאשרנו יעבוד לו. ט. [ו]ששמה יעבוד עליו בבל יראה וכו'. חו"ס. י"פ. ד. לא בני לדין לל יראה וכו'. דמירי דביטול, אלא לענין חוב בדיקה וכו' [וחי"ו]. שס. א. שס. א. דילמא על השוכר לברוק וכו' [ו]לירדיה איכא חובת שמה איכלנו. חו"ס ה"ר. ס. וכתוב"י שס א"י. חו"ס. ששכר פקע מניה חייב. י"ב. דפקע חובא מן המשכיר וחל על השוכר. חו"ס. י"ג. וכתובי הראש"ח כתב: דבמסירת המפתח תליה הבריקה

דנתיא הכל נאמנין על ביעור חמץ אפילו נשים ואפילו קטנים, מאי טעמא, לאו משום דחוקתו ברוק ויטור הכל הברין הן אצל ביעור חמץ. ותניא חב' שמת ותניה מגורה מליאה פירות אפילו חב' בני יומן חיה הן חוכתק מתקנין. ודחינן לא אלא משום דאמר הני, והדרין ומוקימין לה לעולם כי האי גונא חוקתו ברוק. ותניא חב' וכתב ר' אבהו דלא ברין ואמרי הני ברדיק. אמרין כיון ברדיקת חמץ מדרבנן היא, דאי מדאורייתא בביטול בעלמא סגי לה, הימניהו וכו' נשי ועבריס וקטנים במילתא דהיא מדרבנן נהיית. [נ"א: ודחינן דמוזקין לן דלא ברדיק.]